

โครงการสารานุกรมไทย สำหรับเยาวชน

ประวัติความเป็นมาของโครงการสารานุกรมไทย ฯ

1. สำหรับโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงปรารภกับอาจารย์ (ท่านประธาน) ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๐๖ แต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน จนกระทั่งปี พ.ศ.๒๕๑๑ จึงมีคณะกรรมการเข้าเฝ้าที่วังสวนจิตรลดา เป็นครั้งแรก ต่อมาปี พ.ศ.๒๕๑๒ จึงมีการพิจารณาเรื่องการทำสารานุกรมไทย ฯ เล่มตัวอย่างขึ้น (มีตัวอย่างไปด้วย)

2. เพื่อให้เป็นไปตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่จะให้มีสารานุกรมไทยที่คนไทยทำ ด้วยความมุ่งหมายที่จะให้เป็นหนังสือที่เป็นประโยชน์ต่อเยาวชน และส่งเสริมให้เยาวชนไทยได้หาความรู้ขึ้น พื้นฐานในเรื่องราวและวิชาการสาขาต่าง ๆ เป็นสามระดับด้วยกัน คือ เด็กประถม อ่านเข้าใจระดับหนึ่ง เด็กมัธยมระดับหนึ่ง และเด็กมัธยมใหญ่รวม ทั้งผู้ใหญ่ผู้สนใจอีกระดับหนึ่ง การเขียนบทความแต่ละเรื่องจึงได้เขียนขึ้นให้ได้ลักษณะที่เหมาะสมสำหรับเยาวชนแต่ละรุ่น และพิมพ์ไว้โดยใช้อักษรขนาดต่าง ๆ กัน แต่ละเรื่องตั้งต้นด้วยเรื่องสำหรับเด็กประถมก่อน ถัดไปสำหรับเด็กมัธยมแล้วจึงเป็นเรื่องสำหรับ ระดับมัธยมใหญ่ ส่วนเรื่องทุนในการจัดทำหนังสือนี้ คณะไลออนส์แห่งประเทศไทยได้ให้ความร่วมมือจัดหาทุน โดยการถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อให้โครงการฯ นี้สำเร็จลุล่วงไปตามพระราชประสงค์

3. เมื่อเริ่มดำเนินงานในปี พ.ศ.๒๕๑๒ ก็ได้มีการเชิญคณาจารย์และผู้รู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ๗ สาขาวิชาคือ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ เกษตรศาสตร์ คณิตศาสตร์และแพทยศาสตร์ มาเป็นกรรมการประสานงานเพื่อจัดทำสารานุกรมไทยฯ โดยมีการร่วมมือจากวิทยากรในสาขาวิชานั้นตลอดจนกรรมการฝ่ายต่างๆ อีกมากมาย เช่น ฝ่ายศิลป์, ฝ่ายภาษา, ฝ่ายการพิมพ์ เป็นต้น จนกระทั่งสารานุกรมไทยฯ เล่มที่ ๑ ได้จัดพิมพ์แล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นจำนวนหมื่นเล่ม และครั้งหนึ่งของจำนวนพิมพ์ได้นำทูลเกล้า ฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อพระราชทานแก่โรงเรียนและห้องสมุดต่างๆ ทั่วราชอาณาจักรต่อไป ส่วนจำนวนที่เหลือก็ได้นำออกจำหน่ายแก่ประชาชนทั่วไป

พิธีมอบหนังสือสารานุกรมไทย สำหรับเยาวชนฉบับพระราชทาน

เมื่อที่ประชุมพร้อมแล้ว จึงเริ่มดำเนินการดังนี้

1. พิธีกรเชิญประธานในพิธีอ่านพระราชดำรัสในการจัดทำหนังสือสารานุกรมไทยฯ ให้ที่ประชุมฟัง (ที่ประชุมยืนขึ้นทั้งหมด)

2. เมื่อเสร็จสิ้นพระราชดำรัสแล้วที่ประชุมนั่งลง

3. พิธีกรกล่าว “บัดนี้การจัดทำหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่..... ได้สำเร็จเรียบร้อยแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สโมสโรไลออนส์สากลในประเทศไทย นำหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ฉบับพระราชทานไปมอบให้โรงเรียนต่างๆ ทั่วประเทศอีกด้วย

4. พิธีกรกล่าวเชิญนายกสโมสโรไลออนส์ ขึ้นนำหนังสือชุดแรกวางลงบนพานหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ (รับหนังสือจากผู้ช่วย)

5. พิธีกรเชิญผู้อำนวยการโรงเรียน หรืออาจารย์ เข้ามารับหนังสือสารานุกรมไทยฯ หน้าพระบรมฉายาลักษณ์

6. ผู้อำนวยการโรงเรียนหรืออาจารย์ เดินขึ้นมายืนตรงกลางหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ ถวายคำนับ 1 ครั้ง แล้วตรงเข้าไปรับหนังสือพระราชทานจากพาน ถวายคำนับอีก 1 ครั้ง แล้วกลับเข้าที่นั่งที่เดิม
7. นายกสโมสรโลออนส์รับหนังสือพระราชทานชุดต่อไป จากผู้ช่วยฯ วางลงในพาน
8. พิธีกรเชิญอาจารย์ผู้อำนวยการโรงเรียนต่อไปเข้ารับหนังสือฯ
ถวายคำนับ 1 ครั้ง แล้วตรงเข้าไปรับหนังสือฯ จากพาน
ถวายคำนับ 1 ครั้ง แล้วกลับเข้าที่นั่งที่เดิม
9. พิธีกรเชิญผู้อำนวยการโรงเรียน หรืออาจารย์ จนครบจำนวน

ให้ไลออน อวูโส อ่านพระราชดำรัสก่อน

ขอให้ทุกคนในที่ประชุมยืนขึ้น

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชปรารภว่า การเรียนรู้ในเรื่องราวและวิชาการสาขาต่าง ๆ โดยกว้างขวาง เป็นเหตุให้เกิดความรู้ ความคิด และความฉลาด ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดสำหรับชีวิต ช่วยให้บุคคลสามารถสร้างประโยชน์สุข สร้างความเจริญ มั่นคงให้แก่ตนเอง ทั้งแก่สังคมและบ้านเมืองอันเป็นที่พึ่งอาศัยได้ ทุกคนจึงควรมีโอกาสที่จะศึกษาหาความรู้ได้ตามความประสงค์และกำลังความสามารถโดยทั่วกัน

ทรงพระราชดำริว่า หนังสือทุกประเภทสารานุกรมนั้น บรรจुสรรพวิชาการอันเป็นสาระไว้ครบทุกแขนง เมื่อมีความต้องการหรือพอใจจะเรียนรู้เรื่องใด ก็สามารถค้นหาอ่านทราบ โดยสะดวก นับว่าเป็นหนังสือที่มีประโยชน์เกื้อกูลการศึกษาเพิ่มพูนปัญญาด้วยตนเองของประชาชนอย่างสำคัญโดยเฉพาะ ในยามที่มีปัญหาการขาดแคลนครูและสถานที่ เล่าเรียนเช่นนี้ หนังสือสารานุกรมจะช่วยคลี่คลายให้บรรเทาเบาบางลงได้เป็นอย่างดี จึงมีพระราชดำรัสให้ ตั้งโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เพื่อดำเนินการสร้างหนังสือสารานุกรมฉบับใหม่ชุดหนึ่ง มีความมุ่งหมายที่จะนำวิชาการแขนงต่างๆ ที่ควรศึกษาออกเผยแพร่แก่เยาวชนให้แพร่หลายทั่วถึง เพื่อเยาวชนจักได้หาความรู้ ช่วยตัวเองได้จากการอ่านหนังสือและเพื่อให้ได้ประโยชน์อันกว้างขวางยิ่งขึ้น ทรงกำหนดหลักการทำคำอธิบายเรื่องต่างๆ แต่ละเรื่องเป็นสามตอนหรือสามระดับ และสำหรับเด็กรุ่นใหญ่รวมถึงผู้ใหญ่อีกระดับหนึ่ง เพื่ออำนวยโอกาสให้บิดามารดาสามารถใช้หนังสือนี้เป็นเครื่องมือแนะนำวิชาแก่บุตรธิดา และให้พี่แนะนำวิชาแก่น้องเป็นลำดับกันลงไป นอกจากนี้เมื่อเรื่องหนึ่งเรื่องใด มีความเกี่ยวพันต่อเนื่องถึงเรื่องอื่นๆ ก็ให้อ้างอิงถึงเรื่องนั้นๆ ด้วยทุกเรื่องไป ด้วยประสงค์จะให้ผู้ศึกษาทราบตระหนักรู้ว่าวิชาการแต่ละสาขามีความสัมพันธ์

เกี่ยวเนื่องถึงกันพึงจะศึกษาให้ครบถ้วนทั่วถึง

บัดนี้ การจัดทำหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม..... ได้สำเร็จเรียบร้อยลงอีกเล่มหนึ่งแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้คณะกรรมการโครงการฯ จัดดำเนินการเผยแพร่แก่ประชาชนตามพระราชประสงค์

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

(เมื่ออ่านจบแล้วเปิดเพลงสรรเสริญพระบารมี)

คำกล่าวของนายกสโมสรโลออนส์.....

เรียน ท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ประธานในพิธี และแขกผู้มีเกียรติทั้งหลาย

หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ซึ่งโรงเรียนได้รับไปแล้วนั้นเป็นหนังสือซึ่งโครงการสารานุกรมไทยฯ โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ช่วยจัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้มีหนังสือสารานุกรมไทยเป็นทั้งชุด จัดขึ้นโดยคนไทยเพื่อคนไทยทุกเพศทุกวัยมีโอกาสได้อ่านเป็นการส่งเสริมความรู้ขั้นพื้นฐานในเรื่องราวและวิชาการสาขาต่างๆ จึงได้แบ่งเรื่องต่างๆ ออกเป็นสามส่วนหรือสามระดับความรู้ความเข้าใจ แก่เด็กรุ่นเล็กระดับหนึ่ง เด็กรุ่นกลางระดับหนึ่ง และเด็กรุ่นใหญ่รวมทั้งผู้ใหญ่ ผู้สนใจอีกระดับหนึ่ง การเขียนเนื้อหาสำหรับแต่ละส่วนของเรื่อง ได้เขียนขึ้นเหมาะสมกับผู้อ่าน แต่ละรุ่น และพิมพ์ด้วยตัวอักษรต่าง ๆ กัน แต่ละเรื่องตั้งต้นด้วยเนื้อหาที่เป็นระดับของเด็กรุ่นเล็กก่อน ถัดไปเป็นของเด็กรุ่นกลางแล้วจึงเป็นเนื้อหาสำหรับเด็กรุ่นใหญ่และผู้ใหญ่

บัดนี้ หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ได้จัดพิมพ์ขึ้นเป็นเล่มที่.....แล้ว โดยพระบรมราชานุมัติ และโรงเรียนที่ได้รับหนังสือสารานุกรมไทยไปแล้วรวม.....เล่ม คงยังขาดอีก 1 เล่ม คือเล่มที่..... หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนชุดนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ สโมสร โลออนส์ ในประเทศไทย ได้มีส่วนร่วมจัดหาทุน ทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อสมทบดำเนินการจัดพิมพ์

ในโอกาสนี้ซึ่งเป็นวัน..... คือวันที่..... สโมสรโลออนส์ ขอมอบหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ฉบับพระราชทาน เล่มที่..... ให้กับโรงเรียน เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาของเยาวชนฯ สืบต่อไป

คำกล่าวตอบ

ท่านคณะกรรมการบริหารสโมสรโลออนส์.....•

และท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย

ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่ง ที่ได้รับเชิญมาเป็นประธานในพิธีมอบหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ฉบับพระราชทานแก่โรงเรียนทั้งหลาย หนังสือสารานุกรมไทยฯ นี้เป็นหนังสือซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้คณะกรรมการโครงการสารานุกรมไทยฯ ซึ่งได้ทรงแต่งตั้งขึ้น จัดพิมพ์ขึ้นแบบไทยทั้งชุด เพื่อให้คนไทยทุกเพศทุกวัยได้อ่าน เป็นการส่งเสริมความรู้ขั้นพื้นฐานในเรื่องราวและวิชาการในสาขาต่างๆ จึงได้แบ่งเรื่องต่างๆ ออกเป็น 3 ส่วน หรือสามระดับความรู้ โดยประสงค์ ให้ความรู้ความเข้าใจแก่เด็กรุ่นเล็กระดับหนึ่ง เด็กรุ่นกลางระดับหนึ่ง เด็กรุ่นใหญ่ รวมทั้งผู้ใหญ่อีกระดับหนึ่ง การเขียนเนื้อหาสำหรับแต่ละรุ่น ส่วนของเรื่องได้เขียนขึ้นให้เหมาะสมกับผู้อ่านแต่ละรุ่น และพิมพ์ด้วยตัวอักษรขนาดต่างๆ กัน แต่ละเรื่องตั้งต้นด้วยเนื้อหาที่เป็นของเด็กรุ่นเล็กก่อน ถัดไปเป็นของเด็กรุ่นกลาง แล้วจึงเป็นเนื้อหาของเด็กรุ่นใหญ่ และผู้ใหญ่

บรรดาโรงเรียนต่างๆ ได้รับหนังสือสารานุกรมไทยฯ ฉบับพระราชทานไปแล้วรวม..... เล่ม บัดนี้โครงการฯ ได้จัดพิมพ์เล่มที่..... ขึ้นแล้ว และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้สโมสรโลออนส์สากลเป็นผู้พระราชทานให้แก่โรงเรียนต่างๆ ขึ้นในโอกาสนี้ ขอให้โรงเรียนทั้งหลายขึ้นรับพระราชทานหนังสือสารานุกรมไทย เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาของนักเรียนต่อไป
